

Arbetslivsnämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Arbetslivsförvaltningen Österlånggatan 72, **tisdagen den 28 november 2023 kl. 17:00.**

Arbetslivsnämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess).

Mattias Danielsson
Arbetslivsnämndens Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Gruppmöten för politisk beredning i partigrupperna sker enligt följande:

Mittsamverkan måndagen den 20 november klockan 16:00.

Moderaterna och Kristdemokraterna måndagen den 13 november klockan 17:30.

Sverigedemokraterna måndagen den 27 november klockan 18:00.

Förhinder anmäls alltid till Margareta Udén Hoff, 0768-88 84 69 eller via e-post: Margareta.Uden-Hoff@boras.se.

Ärende

1. Upprop och val av justerare
2. Godkännande av föredragningslistan
3. Allmänhetens frågestund
4. Information från förvaltningen
5. Budgetuppföljning efter oktober 2023
Dnr 2023-00118 1.2.4.1
6. Yttrande över Remiss- Riktlinjer för säkerhetsskydd
Dnr 2023-00087 1.1.3.1
7. Handlingsplan för Miljöprogrammet
Dnr 2023-00094 3.2.3.3
8. Utdelning ur Borås Stads sociala samfonder och donationsfonder
Dnr 2023-00112 2.4.4.25
9. Program för nationella minoriteter
Dnr 2023-00033 1.1.3.0
10. Anmälningssärenden
Dnr 2023-00121 1.2.3.25
11. Delegationsbeslut
Dnr 2023-00122 1.2.3.25

Sead Omerovic
Handläggare
0721-60 06 05

Datum
2023-11-28

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00118 1.2.4.1

Budgetuppföljning efter oktober 2023

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden godkänner budgetuppföljningen till och med oktober 2023 med helårsprognos.

Ärendet i sin helhet

Kommunbidraget för Arbetslivsnämndens verksamhet för 2023 budgeteras till 253 950 tkr. En buffert på 2 540 tkr är avsatt.

Arbetslivsnämndens resultat är plus 2 476 tkr efter oktober.

Inom Arbetslivsnämnden finns det några budgetposter som är osäkra och kan variera i omfattning och kostnad över tid. De osäkra budgetposterna inom Arbetslivsnämnden är ekonomiskt bistånd, samt ersättningar från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket.

Antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd har ökat något jämfört med motsvarande period föregående år, och nämnden övervakar denna utveckling noggrant.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Budgetuppföljning efter oktober 2023.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Budgetuppföljning Okt 2023

Arbetslivsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Nämndens verksamhet 1	3
2.1 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys	3
3 Verksamhetsmått	8
3.1 Individ- och familjeomsorg.....	8
3.2 Arbetsmarknadsinsatser.....	9

1 Inledning

Arbetslivsnämnden huvuduppgift är att fullgöra kommunens arbetsmarknads-och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten och har sedan den bildades arbetat framgångsrikt med att minska antalet boråsare som är beroende av ekonomiskt bistånd till att istället bli självförsörjande genom arbete. Utifrån nämndens ansvar för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagning och etableringsinsatser genomförs ett flertal riktade insatser och projekt för att förbättra integrationen och jämställdheten inom målgruppen.

Arbetslivsnämndens resultat är plus 2 476 tkr efter oktober 2023, prognosen för nämnden är ett nollresultat för 2023.

2 Nämndens verksamhet 1

2.1 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall 2022-10	Budget 2023	Budget 2023-10	Utfall 2023-10	Prognos 2023	Avvikelse
Central administration	-11 831	-17 643	-14 692	-15 608	-17 643	0
Politisk verksamhet	-943	-1 748	-1 456	-1 174	-1 648	100
Allmän IFO-administration	-33 787	-42 332	-35 248	-33 381	-40 332	2 000
Ekonomiskt bistånd	-49 479	-61 000	-50 833	-50 287	-61 500	-500
Insatser relationsvård	-6 757	0	0	0	0	0
Feriearbeten	-13 176	-13 960	-13 820	-13 822	-13 960	0
Arbetsförberedande åtgärder	-32 448	-41 800	-34 798	-33 883	-42 300	-500
Arbetsmarknadsinsatser	-64 984	-63 458	-52 867	-55 955	-66 898	-3 440
Integration	-352	-3 369	-2 804	-2 562	-3 569	-200
Övrigt	-3 257	-6 100	-5 078	-4 565	-6 100	0
Buffert	0	-2 540	-2 117	0	0	2 540
Summa	-217 014	-253 950	-213 713	-211 237	-253 950	0

Ekonomiska förutsättningar 2023

Kommunbidraget för Arbetslivsnämndens verksamhet för 2023 budgeteras till 253 950 tkr. En buffert på 2 540 tkr är avsatt.

Arbetslivsnämndens resultat är plus 2 476 tkr efter oktober.

Osäkra budgetposter och prognos för 2024

Inom Arbetslivsnämnden finns det några budgetposter som är osäkra och kan variera i omfattning och kostnad över tid. De osäkra budgetposterna inom Arbetslivsnämnden är ekonomiskt bistånd, samt ersättningar från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Ekonomiskt bistånd är en form av ekonomiskt stöd som nämnden ger till personer som har svårt att klara sin försörjning på egen hand. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd kan variera beroende på hur många personer som ansöker om

stödet och vilka behov de har. Om fler personer än förväntat ansöker om ekonomiskt bistånd eller om deras behov är större än vad som tidigare har beräknats, kan detta innebära högre kostnader för nämnden. Ersättningar från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket kan också variera och vara svåra att förutse.

Ekonomiskt bistånd är en form av ekonomiskt stöd som nämnden tillhandahåller för personer som har svårt att klara sin försörjning på egen hand. Det kan inkludera bidrag för boende, mat, kläder och andra grundläggande behov. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd kan variera beroende på hur många personer som ansöker om stöd och vilka specifika behov de har. Om fler personer än förväntat ansöker om ekonomiskt bistånd eller om deras behov är större än tidigare beräknat, kan detta medföra högre kostnader för nämnden. Det är svårt att förutse exakt hur många ansökningar det kommer att vara och vilka behov som kommer att uppstå, vilket gör ekonomiskt bistånd till en osäker budgetpost.

Utöver ekonomiskt bistånd kan ersättningar från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket också variera och vara svåra att förutse. Arbetsförmedlingen kan till exempel ge ersättningar till arbetslösa personer som deltar i olika arbetsmarknadsåtgärder eller utbildningsprogram. Migrationsverket kan ge ersättningar till personer som befinner sig i olika migrationsprocesser, till exempel asylsökande eller personer som har beviljats uppehållstillstånd. Både Arbetsförmedlingen och Migrationsverket kan göra förändringar i sina ersättningsystem, regler och riktlinjer, vilket kan påverka kostnaderna för Arbetslivsnämnden. Dessa förändringar kan vara svåra att förutse i förväg och kan leda till variationer i omfattning och kostnad för dessa budgetposter.

Antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd och de specifika behoven hos sökande kan direkt påverka nämndens kostnader. Samtidigt har nämnden stött på ökade utgifter under året, delvis på grund av höjningen av riksnormen för ekonomiskt bistånd och delvis på grund av ökade kostnader per deltagare i arbetsmarknadsinsatser. Detta beror på att de nuvarande deltagarna visar ett betydande behov av omfattande insatser. Samtidigt har nämnden upplevt minskade inkomster från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket på grund av färre deltagare och ändrade regelverk. Detta understryker behovet av noggrann budgetplanering och uppföljning för att hantera den rådande osäkerheten.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och tillämpas när alla andra resurser har undersökts och uttömts. Det är en form av ekonomiskt stöd som ges till individer som inte kan klara sin försörjning på egen hand. Det kan vara människor som befinner sig i en ekonomisk kris, saknar arbete eller har andra hinder som förhindrar dem från att försörja sig själva och sina familjer.

Rätten till ekonomiskt bistånd prövas individuellt, vilket innebär att varje persons situation och behov utvärderas för att avgöra om de är berättigade till stödet. Det är en grundläggande princip att biståndet ska vara behovsbaserat och anpassas till den enskilda individens förutsättningar. Det innebär att en person som ansöker om ekonomiskt bistånd kommer att genomgå en utredning där deras ekonomiska situation, boendeförhållanden, eventuella försörjningsansvar och andra relevanta faktorer bedöms.

Ekonomiskt bistånd är samhällets sista utväg för att hjälpa individer som befinner sig i ekonomiskt svåra situationer och inte kan försörja sig själva. Det prövas individuellt och syftar till att erbjuda personligt anpassade insatser och vägledning för att hjälpa dem att nå egen försörjning. Genom att erbjuda stöd och möjligheter till utbildning och arbete strävar man efter att ge individer de verktyg de behöver för att förbättra sin ekonomiska situation på lång sikt.

Budgeten för ekonomiskt bistånd för år 2023 är 61 000 tkr. Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd är till och med oktober 50 287 tkr. Budgeten för samma period är 5 0833 tkr, nettokostnaden är jämfört med budget lägre med 546 tkr. Jämfört med samma period 2022 är nettokostnaden högre med 241 tkr.

Antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd har ökat något jämfört med motsvarande period föregående år, och nämnden övervakar denna utveckling noggrant.

Nämndens målsättning är att antal hushåll per kalendermånad under 2023 inte överskrider 700 hushåll.

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd:

- 2023-10-31, 682 hushåll
- 2022-10-31, 636 hushåll
- 2021-10-31, 724 hushåll

Medel för januari-oktober:

- År 2023, 661 hushåll
- År 2022, 683 hushåll
- År 2021, 740 hushåll.

Kostnadsökningarna har till största delen berott på riksnormen och utökade kostnader för lägenheter.

Antal hushåll som får ekonomiskt bistånd i mer än tio månader under kalenderåret:

- 2023-10-31, 422 hushåll
- 2022-10-31, 435 hushåll
- 2021-10-31, 433 hushåll.

Antal biståndshushåll som får ekonomiskt bistånd under mer än tio månader under kalenderåret har hållit sig strax över 400 under de senaste åren.

Andel barn som lever i hushåll med ekonomiskt bistånd:

- 2023-10-31, 1 %
- 2022-10-31, 1 %
- 2021-10-31, 2 %.

Under perioden jan-oktober 2023 har andelen barn som lever i hushåll med ekonomiskt bistånd varit mycket låg under hela perioden, och minskade något från 2021 till 2022. Det verkar inte finnas något trendbrott eller någon markant förändring under år 2023.

Utveckling av ekonomiskt bistånd.

2023	Utfall tkr	2022	Utfall tkr	2021	Utfall tkr
Januari	4 217	Januari	4 814	Januari	4 357
Februari	4 966	Februari	5 203	Februari	4 595
Mars	5 346	Mars	5 167	Mars	5 901
April	5 036	April	5 203	April	4 991
Maj	5 496	Maj	4 986	Maj	5 548
Juni	6 050	Juni	6 025	Juni	6 615
Juli	5 783	Juli	5 211	Juli	5 101
August1	3 145	Augusti	3 499	Augusti	3 018
September	5 125	September	4 815	September	5 084
Oktober	5 123	Oktober	4 556	Oktober	4 940
Summa: Jan- Okt	50 287	Summa: Jan- Okt	49 479	Summa: Jan- Okt	50 150
Prognos Bokslut	61 500	Bokslut	59 761	Bokslut	60 766

Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd beräknas till 61 500 tkr.

Antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd har minskat något jämfört med föregående år. Trots

detta beräknas verksamheten gå back med 500 tkr på grund av höjda omkostnader. Under 2023 har antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd ökat något, huvudsakligen på grund av den instabila finansmarknaden.

Arbetsmarknadsinsatser

Arbetsmarknadsinsatser består av Jobb Borås, Enheten för unga samt trygghetsinsatser.

Antal deltagare med arbetsmarknadsanställningar har minskat något under senaste året.

Kostnaden per deltagare har ökat något för att de deltagare vi har nu är i stort behov av omfattande insatser.

Arbetsmarknadsanställningar

Under oktober 2023 har antalet varit 324 de olika anställningsformerna enligt nedanstående tabell. För år 2022 var antalet i oktober 405.

	2023	2022
Trygghetsanställningar	135	139
OSA Anställning	68	90
Introduktionsjobb	50	41
Utvecklingsanställningar	49	52
Nystartsjobb	16	51
Lönebidrag	6	10
Extratjänster	0	22

Antal personer som växlat bidrag mot lön i oktober har varit 44. Personalkostnaden minus arbetsmarknadsstödet har varit 3 929 100 kr och minskningen av utbetalt ekonomiskt bistånd har varit 3 328 000 kr. I samma period för år 2022 var det 63 personer som växlat bidrag mot lön.

Integration

Integration består av tre olika verksamheter:

- Borås Stads flyktingmottagning
- Integrationsarbete
- Arbete med nationella minoriteter, där Finskt förvaltningsområde och Romsk inkludering ingår.

Flyktingmottagning

Arbetslivsnämnden ansvarar för Borås Stads flyktingmottagning.

Flyktingmottagningen är uppdelad i två olika områden. Boende frågor, praktiskt stöd, tolkservice hanteras av flyktingsamordnare som är organiserade under Försörjningsenheten.

Samhällsorientering är organiserat under Integration.

Verksamheterna uppdrag innefattar verksamhet för nyanlända flyktingar under deras 24 första månader efter dem blivit kommunplacerade

Mottagna flyktingar

Antal mottagna flyktingar var 2023-10-31, 96 (51 % kvinnor, 49 % män) st jämfört med 2022-10-31, 110 st (44 % kvinnor, 56 % män).

Ursprungsland

Land	Andel %
Afghanistan	52
Somalia	8
Turkiet	8
Syrien	6
Eritrea	5
Iran	4
Etiopien	3
Kenya	3
Palestina (Västbanken/Gazaremsan)	2
Irak	2
Statslös	2
Ghana	2
Algeriet	1
Marocko	1
Indien	1

Ålder

Ålder	Andel %
0-5	8
6	2
7-15	16
16-19	3
20-39	52
40-59	16
60>	3

Alla över 19 år som har gått i skolan. 68 st

År i skola	Andel %
>12	28
10-12	16
7-9	22
4-6	13
1-3	8
saknas	13

Överföring av ekonomiska medel till berörda nämnder för nyanlända flyktingar för de senaste 24 månaderna.

	Flyktingar 1-5 år	Flyktingar 6-15 år	Flyktingar i gymnasieskolan	Flyktingar som går i SFI (svenska för invandrare)
Överfört jan-okt	808 335	2 432 595	375 705	7 018 125
Antal per månad				
januari	21	63	9	182
februari	22	65	9	182
mars	20	62	9	182
april	20	66	11	191
maj	21	64	11	192
juni	22	65	10	190
juli	22	65	10	189
augusti	22	67	10	188
september	21	62	10	188
oktober	22	62	10	189

Övrigt

Övrigt som består av personligt ombud samt Borås Stads del i finansiering av Sjuhärads Samordningsförbund.

Buffert

En buffert på 2 540 tkr är budgeterad.

3 Verksamhetsmätt

3.1 Individ- och familjeomsorg

3.1.1 Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsmätt	Utfall Okt 2022	Budget 2023	Utfall Okt 2023
Antal hushåll med försörjningsstöd 	636	700	682

Antal hushåll med försörjningsstöd

Utfall

682

3.1.2 Flyktingmottagning

Verksamhetsmätt		Utfall Okt 2022	Budget 2023	Utfall Okt 2023
Mottagna flyktingar	↗	110	100	96

Mottagna flyktingar

Utfall

96

3.2 Arbetsmarknadsinsatser

Verksamhetsmätt		Utfall Okt 2022	Budget 2023	Utfall Okt 2023
Antal personer i arbetsmarknadsinsatser	→	344		280
Antal växla bidrag mot lön	↘	61		44

Antal personer i arbetsmarknadsinsatser

Utfall

280

Antal växla bidrag mot lön

Utfall

44

Stein Erik Norderhaug
Verksamhetschef
033-35 51 32

Datum
2023-11-28

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00087 1.1.3.1

Yttrande över Remiss- Riktlinjer för säkerhetsskydd

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar att tillstyrka förslaget till Borås Stad riktlinjer för säkerhetsskydd.

Sammanfattning

Riktlinjen syftar till att skapa en gemensam inriktning och samsyn på Borås Stads säkerhetsskydd samt att tydliggöra ansvar, organisation och övergripande krav.

Enligt lagstiftningens krav ska säkerhetsskyddet i Borås Stad för att uppnå en tillfredsställande nivå, anpassas på ett praktiskt och rationellt sätt samt vara ett led i all verksamhet. Enligt säkerhetsskyddslagen är verksamhetsutövaren den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet och det är också verksamhetsutövaren som ska utreda behovet av säkerhetsskydd genom utförandet av en säkerhetsskyddsanalys. Verksamhetsutövaren är skyldig att vidta sådana åtgärder som säkerhetsskyddslagen kräver. För Borås Stads nämnder utgör Borås Stad genom kommunstyrelsen verksamhetsutövaren. Säkerhetsskyddsarbetet i Borås Stad är delegerat till avdelningschef för Centrum för kunskap och säkerhet (CKS). Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att en kommunövergripande säkerhetsskyddsanalys genomförs och fastställs i enlighet med gällande regler och lagar.

Ärendet i sin helhet

Säkerhetsskyddsarbetet berör nämnderna på olika sätt beroende på de verksamhetsområden nämnden ansvarar för. Arbetslivsnämnden vill framhålla vikten av att säkerhetsskyddsarbetet inom Borås Stad genomsyras av en stor tydlighet kring ansvar, organisation och rutiner. Detta för att kunna skapa trygghet i organisationen kring arbetet samt att den politiska ledningen lätt kan följa ansvarskedjan vid behov. Arbetslivsnämnden ser därför förslaget till riktlinjer för säkerhetsskyddsarbetet i Borås Stad som viktigt och angeläget.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Remiss- Riktlinjer för säkerhetsskydd.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Remiss: Borås Stads riktlinjer för säkerhetsskydd

Remissinstanser

1. Arbetslivsnämnden
2. Fritids- och folkhälsonämnden
3. Förskolenämnden
4. Grundskolenämnden
5. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
6. Individ- och familjeomsorgsnämnden
7. Kulturnämnden
8. Lokalförsörjningsnämnden
9. Miljö- och konsumentnämnden
10. Samhällsbyggnadsnämnden
11. Servicenämnden
12. Sociala omsorgsnämnden
13. Tekniska nämnden
14. Vård- och äldrenämnden
15. Borås Energi och Miljö AB
16. Borås kommuns Parkerings AB
17. Borås Djurpark och Camping AB
18. Borås Elnät AB
19. BoråsBorås TME AB
20. Inkubatorn i Borås AB
21. Industribyggnader i Borås AB
22. Bostäder i Borås AB
23. Viskafors hem AB
24. Fristadbostäder AB

25. AB Sandhultsbostäder

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **2023-12-01**.
Remissvaren skickas i elektronisk form till ks.diarium@boras.se
Ange diarienummer KS 2023-00632 och remissinstansens namn i ämnesraden
på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna
kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som
ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade
ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda
yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med
nämndens/styrelsens beslut.

Hanna Arvidsson Milleskog
Handläggare

REMISS

Program

Plan

Policy

• **Riktlinjer**

Borås Stads
**Riktlinjer för
säkerhetskydd**

Borås Stads styrdokument

Planerande

PROGRAM – vägval, verksamheter och metoder i riktning för att nå målen i Borås
PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning
RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

Fastställt av: Kommunfullmäktige
Datum: **2023-xx-xx**
För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för: Alla nämnder och bolag
Dnr: Ks 2023-00632
Dokumentet gäller till och med: 202X

Inledning

Denna riktlinje syftar till att skapa en gemensam inriktning och samsyn på Borås Stads säkerhetsskydd samt att tydliggöra ansvar, organisation och övergripande krav.

Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot. Samhällsviktig verksamhet klassas inte med automatik som säkerhetskänslig verksamhet. För att kunna klassa en verksamhet som säkerhetskänslig ska den vara av vikt för Sveriges säkerhet.

Ansvar

För att säkerhetsskyddet i Borås Stad ska uppnå en tillfredsställande nivå, i enlighet med lagstiftningens krav, ska säkerhetsskyddsverksamheten anpassas på ett praktiskt och rationellt sätt samt vara ett led i all verksamhet. Enligt säkerhetsskyddslagen är verksamhetsutövaren den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet och det är också verksamhetsutövaren som ska utreda behovet av säkerhetsskydd genom utförandet av en säkerhetsskyddsanalys. Verksamhetsutövaren är skyldig att vidta sådana åtgärder som säkerhetsskyddslagen kräver.

I Borås Stads kommunala bolag utgör varje bolagsstyrelse en egen verksamhetsutövare. Varje bolagsstyrelse ska genomföra en säkerhetsskyddsanalys. Skulle bolagsstyrelsen bedöma att den bedriver säkerhetskänslig verksamhet är bolagsstyrelsen skyldig att förhålla sig till regelverket om säkerhetsskydd och vidta de åtgärder som säkerhetsskyddslagen kräver. Respektive bolagsstyrelse som bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska informera Borås Stads säkerhetsskyddschef efter genomförd säkerhetsskyddsanalys. Ovan ansvar kan delegeras till personer inom verksamheten.

För Borås Stads nämnder utgör Borås Stad verksamhetsutövaren. Det är kommunstyrelsen som är ansvarig för säkerhetsskyddsarbetet i Borås Stad, detta är delegerat till avdelningschef för Centrum för kunskap och säkerhet (CKS). I Borås Stad är det säkerhetsskyddschefen som ansvarar för att en kommunövergripande säkerhetsskyddsanalys genomförs och fastställs i enlighet med gällande regler och lagar. Varje nämnd ska bistå med den verksamhetsspecifika kunskap de besitter för analysen. Skulle säkerhetsskyddschefen bedöma att Borås Stads nämnder bedriver säkerhetskänslig verksamhet är berörda nämnder skyldiga att förhålla sig till regelverket om säkerhetsskydd och vidta de åtgärder som säkerhetsskyddslagen kräver. För att åtgärderna ska anpassas på ett så praktiskt och rationellt sätt som möjligt för verksamheten ska berörda nämnder delta i säkerhetsskyddsarbetet.

Organisation

Enligt säkerhetsskyddslagen ska det finnas en säkerhetsskyddschef och ersättare till denna. Säkerhetsskyddschefen ska leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Detta ansvar kan inte delegeras. Säkerhetsskyddschefen ska vara direkt underställd verksamhetens högsta chef.

Bolag

Det ska finnas en säkerhetsskyddschef och ersättare till denna, motsvarande rollen beskriven ovan, inom Borås Stads kommunala bolag som omfattas av säkerhetsskydd. För att efterleva säkerhetsskyddslagen ska Borås Stads kommunala bolags säkerhetsskyddschef vara direkt underställd bolagets VD.

Respektive bolagsstyrelse ansvarar för att kontinuerligt identifiera brister och sårbarheter i säkerhetsskyddet, genomföra förbättringar samt kontrollera att verksamheten följer avsedda regelverk. Respektive säkerhetsskyddschef på bolagen ska kontinuerligt informera Borås Stads säkerhetsskyddschef om händelser av vikt, incidenter, det löpande säkerhetsskyddsarbetet i verksamheten samt om status efter genomförda utvärderingar gällande den egna säkerhetskänsliga verksamheten.

Nämnder

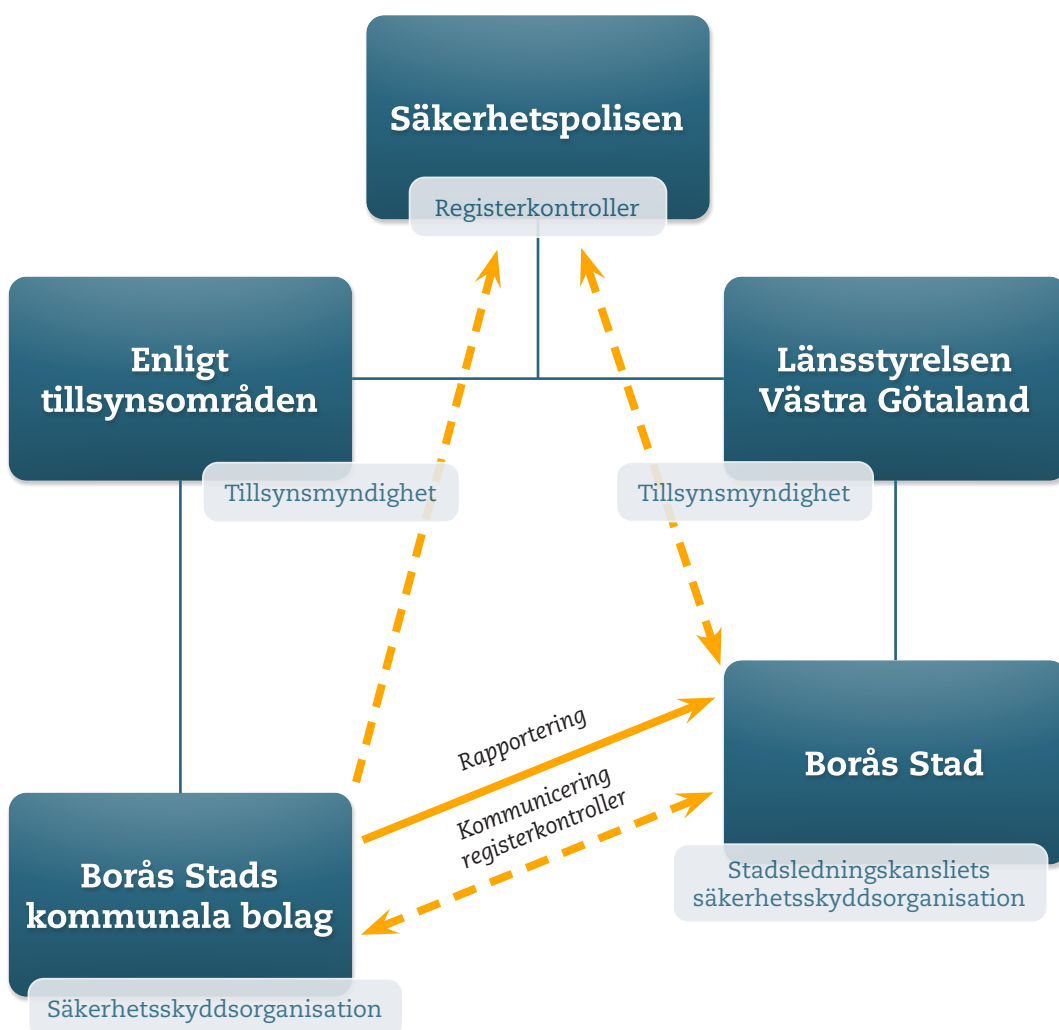
Då Kommunstyrelsen ansvarar för säkerhetsskyddsarbetet för samtliga nämnder i Borås Stad är säkerhetsskyddschefen och dennes ersättare placerad på Stadsledningskansliet.

Borås Stads säkerhetsskyddschef ansvarar för att leda arbetet med att utveckla, säkerställa kompetens och samordna inriktning, ansvar och övergripande krav samt skapa samsyn gällande Borås Stads säkerhetsskydd. Borås Stad säkerhetsskyddschef ansvarar även för att regelbundet följa upp och utvärdera det övergripande säkerhetsskyddet i Borås Stad.

Säkerhetsskyddets områden

Säkerhetsskydd kan övergripande beskrivas som ett system av samverkande åtgärder som syftar till att skapa ett heltäckande skydd. Då förutsättningarna varierar mellan olika verksamheter i Borås Stad finns ingen standardlösning som går att tillämpa på all säkerhetskänslig verksamhet. För verksamhetsutövare i Borås Stad ska säkerhetsskyddsanalysen omfatta följande områden: *informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet*. Borås Stads säkerhetsskyddsarbete ska även omfatta säkerhetsskyddad upphandling.

Övergripande krav, ansvar och process för ovanstående områden tydliggörs i *Borås Stads instruktion för säkerhetsskydd*.

Bilden ovan visualiserar Borås Stads säkerhetsskyddsorganisation med tillhörande tillsynsmyndigheter samt rapporteringsvägar avseende registerkontroller.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se

Christian Fast
Handläggare
0768-88 54 28

Datum
2023-11-28

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00094 3.2.3.3

Handlingsplan för Miljöprogrammet

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden fastställer Ekologiskt hållbart Borås - Handlingsplan 2024.

Ärendet i sin helhet

Borås Stads Miljöprogram antogs av Kommunfullmäktige 2023-04-27 och redogör för att alla Borås Stads verksamheter ska arbeta för att minska Borås Stads negativa miljöpåverkan samt öka organisationens positiva miljöeffekter.

Miljöprogrammet ska fungera som en del i en övergripande plattform (Ekologiskt hållbart Borås) för att driva på och sätta ramar för Borås Stads strategiska och systematiska arbete med den ekologiska hållbarhetsdimensionen.

Programmet beskriver övergripande arbetssätt som en del i processen för att samla ihop stadens miljöarbete och samordna uppföljning av exempelvis energi- och klimatstrategin, avfallsplanen och koldioxidbudgeten.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Ekologiskt hållbart Borås - Handlingsplan 2024.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Ekologiskt hållbart Borås - Handlingsplan 2024

Arbetslivsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Miljöprogram	3
2.1 Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland	3
2.2 Nuläge	3
2.3 Hållbar natur	4
2.4 Hållbart samhälle.....	4
2.5 Hållbar konsumtion.....	5
2.6 Miljöprogrammets kriterier	6
3 Energi- och klimatstrategi	8
3.1 Kommunernas klimatlöften för Västra Götaland	8
3.2 Nuläge	8
3.3 Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik	9
3.4 Byggnation med låg klimatpåverkan.....	9
3.5 Resurseffektiv konsumtion och produktion	9
3.6 Resurseffektiv energianvändning och -försörjning.....	10
3.7 Ökad lagring och upptag av koldioxid.....	10
3.8 Integrering av klimatanpassning i kommunkoncernens verksamheter	10
3.9 Klimatanpassning i den fysiska planeringen och befintlig bebyggelse	10
3.10 Trygg och säker teknisk infrastruktur i ett förändrat klimat	11
3.11 Robust och säker ledning i kris orsakat av klimatförändringar.....	11
4 Avfallsplan	11
4.1 Nuläge	11
4.2 Använd de resurser vi har	11

1 Inledning

Borås Stad ska vara drivande och ledande inom miljöområdet. Med Borås Stads gemensamma miljö- och klimatarbete vill Borås Stad skapa hälsosamma livsmiljöer, ett rikt växt- och djurliv, ökad biologisk mångfald, god klimatanpassningsförmåga och god livskvalitet för boråsarna. Borås Stads alla verksamheter ska arbeta för att minska Borås Stads negativa miljö- och klimatpåverkan från stadsutveckling, byggnation, transport, energiförbrukning och konsumtion samt öka organisationens positiva miljö- och climateffekter.

Arbetslivsnämnden bidrar till Borås Stads gemensamma miljö- och klimatarbete i första hand inom fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik. Genom färre antal fordon på förvaltningen har Borås Stads negativa miljö- och klimatpåverkan minskat.

Det är endast ett fåtal av förvaltningens medarbetare och förtroendemän som inte har genomgått miljöutbildningen. Dock behöver många av medarbetarna gå miljöutbildningen på nytt eftersom den ska förnyas vart fjärde år.

Arbetslivsnämnden ska undersöka möjligheten att införa ett certifierat miljöledningssystem under 2024.

Handlingsplanen för ekologiskt hållbart Borås, rapporteras i verktyget Stratsys. I verktyget finns alla delar som ska rapporteras i hela Borås Stad, alltså även de delar som inte rör Arbetslivsnämnden.

2 Miljöprogram

Miljöprogrammet beskriver ett övergripande arbetssätt som är en del i processen för att samla ihop stadens miljöarbete och samordna uppföljning av exempelvis Borås Stads energi- och klimatstrategi, avfallsplan och koldioxidbudget. En grundläggande del av miljöprogrammet är Borås Stads miljöpolicy som gäller alla verksamheter och allt arbete ska utgå från miljöpolicyens principer och krav.

Miljöprogrammet ska fungera som en del i en övergripande plattform för att driva på och sätta ramarna för Borås Stads strategiska och systematiska arbete med den ekologiska hållbarhetsdimensionen.

Miljöprogrammet fastslår tre huvudområden för att nå ett miljömässigt hållbart Borås. Borås Stads verksamheter ska arbeta utifrån områdena **Hållbar natur**, **Hållbart samhälle** och **Hållbar konsumtion** och dess underliggande delområden.

2.1 Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland

I Västra Götaland arbetas det med 15 av de 16 nationella miljömålen. Miljömålet Storslagen fjällmiljö är det enda som inte är aktuellt för länet. Vi har dessutom regionala tilläggs mål i *Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland* som lyfter fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser för tretton av miljömålen. Syftet med mål, delmål och regionala mål är att ge en tydlig struktur för det miljöarbete som Sverige bedriver lokalt, nationellt, inom EU och internationellt. Detta ska också ge struktur för en systematisk uppföljning av miljöpolitiken. Miljömålssystemet består av det övergripande Generationsmålet, de 16 miljömålen med preciseringar, samt etappmål och indikatorer. Mer om miljömål, miljömålssystem och *Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland* finns att läsa om på internet.

2.2 Nuläge

Arbetslivsnämnden planerar att arbeta inom område Hållbar konsumtion. Vi ska främja ekologisk livsmedelskonsumtion genom att öka andelen ekologiska livsmedel och minska andelen inköp av engångsartiklar.

2.3 Hållbar natur

Borås Stads gemensamma natur är en viktig del i att klara framtida utmaningar på miljöområdet. Borås Stad ska arbeta utifrån globala hållbarhetsmål inom Agenda 2030, nationella miljömål och antagna regionala miljömål.

2.3.1 Biologisk mångfald

Borås Stad ska arbeta för att öka den biologiska mångfalden och skapa ett rikt växt- och djurliv. Borås Stad ska vara ett föredöme genom att sköta och nyttja markinnehavet på ett sätt som skapar hälsosamma livsmiljöer för djur och växter. Borås Stad ska även arbeta för att minska negativa effekter av invasiva arter. Skyddsvärda arter, naturtyper och naturområden ska skyddas, utvecklas eller nyskapas.

2.3.2 Miljöövervakning

Arter, föroreningar, värdefulla naturtyper och naturområden inom kommunen ska kartläggas och dokumenteras.

2.3.3 Blågrön infrastruktur

Vid planering av bebyggelse och infrastruktur ska sammanhängande rekreationsstråk och ekologiska spridningskorridorer säkerställas. Borås Stad ska bibehålla eller förstärka befintliga gröna och blå stråk.

2.3.4 Levande sjöar och vattendrag

Borås Stad ska minska de miljömässigt negativa belastningarna på sjöar och vattendrag och arbeta för att skapa god kemisk och ekologisk status. Det ska fortsatt vara god närhet för människor och djur till sjöar och vattendrag.

2.3.5 Kompensationsåtgärder

Negativa konsekvenser på skyddsvärda arter eller gröna, blå och kulturella miljöer och strukturer som uppkommer av exploatering ska kompenseras.

2.3.6 Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster ska kartläggas, dokumenteras, skyddas, utvecklas eller nyskapas. Goda miljöförhållanden ska skapas genom multifunktionella lösningar där offentliga platser fyller flera olika funktioner. Fungerande ekosystemtjänster ska vara en målsättning och en indikator för att uppnå balans i ekosystem och bebyggda miljöer.

2.3.7 Kommunikation

Berörda verksamheter ska bidra till ökad kunskap om hållbar natur genom kommunikation och rådgivning såväl internt som externt.

2.4 Hållbart samhälle

Borås Stad ska bidra till att skapa ett hållbart samhälle genom att arbeta för en god samhällsplanering. Samhällets utformning ska ge en ökad motståndskraft mot pågående och kommande miljöutmaningar.

2.4.1 Ren luft, mark och vatten

Borås Stad ska minska risken för negativ påverkan från miljögifter och föroreningar i luft, mark och vatten från exempelvis verksamheter, trafik, markradon och förorenad mark, ljusföroreningar samt kartlägga exempelvis buller, vattenstatus, förorenad mark, ljusföroreningar och grönområden.

2.4.2 Mindre buller

Borås Stad ska minska negativa effekter av buller genom att använda lösningar som genom sin utformning och sitt material har en skyddande funktion samt ger positiva miljöeffekter. Borås Stad ska värna bullerfria, så kallade tysta områden.

2.4.3 Hållbar fysisk planering och bebyggelse

Vid planering av bebyggelse, infrastruktur och grönområden ska Borås Stad arbeta för att säkerställa en god och hälsosam livsmiljö för natur, djur och människor.

2.4.4 Hushållning av resurser

Borås Stad ska ha en långsiktigt god hushållning med mark- och vattenområden. Det kan exempelvis handla om att värna jordbruksmark, att värna opåverkade och ekologiskt känsliga mark- och vattenområden från exploatering samt att återskapa våtmarker.

2.4.5 Kommunikation

Berörda verksamheter ska inspirera till förändrade beteendemönster och öka kunskapen om hållbara samhällen genom kommunikation och rådgivning såväl internt som externt.

2.5 Hållbar konsumtion

Varor och tjänster påverkar vår miljö under hela livscykeln genom tillverkning, användning, underhåll, återbruk, återvinning, avfallshantering och transporter i alla led

2.5.1 Giffri upphandling

Borås Stad ska vid nyinköp och upphandling välja produkter med lägsta möjliga innehåll av skadliga ämnen. Att minska och fasa ut mängden skadliga och miljöfarliga ämnen inom våra verksamheter ska prioriteras utifrån SIN-listan.

SIN List är en databas med ämnen som enligt miljöorganisationen ChemSec uppfyller kriterierna för att vara särskilt farliga, så kallade SVHC-ämnen, enligt Reach, men som ännu inte har tagits upp av lagstiftningen. SIN List kan användas som en vägledning för de som vill gå före lagstiftningen och fasa ut farliga ämnen.

2.5.2 Livsmedel

Borås Stads alla verksamheter ska vid inköp verka för att öka andelen hållbart producerade livsmedel. Borås Stads alla verksamheter ska verka för att andelen ekologiska livsmedel ska motsvara nationella inköpsmål för ekologiska livsmedel.

2.5.2.1 BK5. Främja ekologisk livsmedelskonsumtion

Indikator	Utfall 2023
Öka andelen ekologiska livsmedel	

2.5.3 Cirkulära flöden

Borås Stad ska vid nyinköp eller inköp av återbrukade produkter, prioritera produkter där materialet kommer från ett cirkulärt flöde. Livslängd och möjlighet till reparation ska vara tungt vägande faktorer i upphandling av varor. Engångsartiklar ska ersättas med flergångsartiklar där det är möjligt.

2.5.4 Kommunikation

Berörda verksamheter ska inspirera till förändrade beteendemönster och öka kunskapen om hållbar konsumtion genom kommunikation och rådgivning såväl internt som externt.

2.6 Miljöprogrammets kriterier

Gemensamma, grundläggande och obligatoriska kriterier för Borås Stads arbete med ekologiska hållbarhetsdimensionen.

2.6.1 Miljöutbildning

Samtliga anställda och förtroendevalda ska genomgå en miljöutbildning och uppdatera kunskapen vart 4:e år.

2.6.1.1 Samtliga anställda ska ha genomgått en miljöutbildning.

Indikator	Utfall 2023
Andel miljöutbildade anställda (%).	91

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Sprida information om den digitala miljöutbildningen.	 Ej påbörjad	2024-01-01	2028-01-01
Beskrivning Miljökoordinatörn meddelar/påminner verksamhetscheferna och enhetscheferna om den digitala miljöutbildningen. För nya medarbetare ansvarar respektive chef för att denne får en utbildning.			

2.6.1.2 Samtliga förtroendevalda ska ha genomgått en miljöutbildning.

Indikator	Utfall 2023
Andel miljöutbildade förtroendevalda (%).	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
--------	--------	------------	-----------

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Påminna om den digitala miljöutbildningen varje mandatperiod	— Ej påbörjad	2024-01-01	2028-01-01
Beskrivning Information skickas ut till förtroendemännen att digital miljöutbildning finns på Intranätet för Borås Stads anställda och förtroendemän.			

2.6.2 Miljöledningssystem

Varje bolag och förvaltning ska ha ett certifierat miljöledningssystem eller uppfylla kriterierna för ett certifierat miljöledningssystem.

2.6.2.1 Miljöledningssystem

Indikator	Utfall 2023
Har förvaltningen eller bolaget ett certifierat miljöledningssystem eller uppfyller kriterierna för ett certifierat miljöledningssystem?	Bedömning ej gjord

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Arbete med miljöledningssystem	— Ej påbörjad	2024-01-01	2028-01-01
Beskrivning Vi fortsätter att arbeta med vårt egna miljöledningssystem. Under 2024 undersöker vi möjlighet till ett certifierat miljöledningssystem delvis finansierat av klimatkompensationsavgiften.			

2.6.2.2 Införandet av certifierat miljöledningssystem

2.6.3 Utmaningar för Västra Götaland

Varje bolag och förvaltning som berörs ska arbeta efter åtaganden i Regionala åtgärdsprogrammet för miljömål,

2.6.3.1 Utmaningar för Västra Götaland?

Indikator	Utfall 2023
Har verksamheten ansvar för något/några åtaganden inom Utmaningar för Västra Götaland?	Bedömning ej gjord

2.6.4 Handlingsplaner och miljöberättelser.

Varje bolag och förvaltning ska ta fram handlingsplaner och miljöberättelser för att realisera Miljöprogrammet.

2.6.4.1 Handlingsplaner och miljöberättelser.

Indikator	Utfall 2023
-----------	-------------

Indikator	Utfall 2023
Har handlingsplan och miljöberättelse tagits fram?	Bedömning ej gjord

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Uppdatera handlingsplan och miljöberättelse årligen	— Ej påbörjad	2024-01-01	2028-01-01

3 Energi- och klimatstrategi

Borås Stads energi- och klimatstrategi identifierar viktiga vägval inom klimatområdet i syfte att utveckla Borås som ett modernt och attraktivt samhälle i den allt snabbare globala omställningen. Alla nämnder och bolagsstyrelser inom Borås Stad ska arbeta för att integrera strategin i respektive budget och verksamhet.

Energi- och klimatstrategin innefattar både arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser och arbetet med att förbereda samhället för effekterna av ett förändrat klimat. Strategin pekar ut de områden där det finns potential att nå bra resultat med stor effekt och det är utifrån dessa Borås Stads verksamheter ska arbeta:

- Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik.
- Byggnation med låg klimatpåverkan
- Resurseffektiv konsumtion och produktion
- Resurseffektiv energianvändning och -försörjning
- Ökad lagring och upptag av koldioxid
- Integrering av klimatanpassning i kommunkoncernens verksamheter
- Klimatanpassning i den fysiska planeringen och befintlig bebyggelse
- Trygg och säker teknisk infrastruktur i ett förändrat klimat
- Robust och säker ledning i kris orsakat av klimatförändringar

Nämnder och styrelser förväntas kartlägga nuläget och beskriva var verksamheten har störst påverkan, samt besluta om lämpliga mål, indikatorer och åtgärder inom dessa områden.

3.1 Kommunernas klimatlöften för Västra Götaland

Kommunernas klimatlöften är en satsning inom kraftsamlingen *Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om* som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland. Klimat 2030 tar fram ett antal åtgärder som varje kommun kan göra för att minska sin klimatpåverkan och bjuder sedan in kommunstyrelserna att anta ett eller flera av dessa löften. Mer om satsningen finns att läsa på klimat2030.se

Borås Stad har deltagit i satsningen 2021 och 2022. Nästa löftesomgång gäller 2024-2026 och Borås Stad deltar även denna gång. Uppföljning sker varje år och i slutet av 2026 görs en större utvärdering.

3.2 Nuläge

Arbetslivsnämnden gjorde en inventering 2021-2022 av hur många fordon som fanns på hela förvaltningen, utvärderade behovet av fordon och såg över fordonskulturen. Det resulterade i att förvaltningen minskade antalet fordon från 26 fordon till 16.

Arbetslivsnämnden verkar för resfria möten. Genom att medarbetare deltar digitalt på konferenser och möten minskar vi antalet tjänsteresor.

Arbetslivsnämnden verkar för att fler medarbetare använder busskort i tjänsten. Det ska finnas lättillgängligt för alla medarbetare att nyttja. Även elcyklar ska användas som alternativ till bilresor i tjänsten.

Arbetslivsnämnden bidrar till resurseffektiv energianvändning och energiförsörjning genom påbörjat arbete med att införa aktivitetsbaserade kontor för den administrativa avdelningen.

3.3 Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik

Utsläppen från vägtrafik är den största lokala utsläppskällan i Borås och minskar för långsamt, trots att det finns beprövade lösningar och fattade beslut. Arbetet med att minska Borås Stads egna utsläpp från persontransporter, arbetsfordon och upphandlade transporter har hög prioritet. Borås Stad ska även skapa förutsättningar för privatpersoner och näringsliv att minska körsträckor, att skapa effektivare godstransporter, att kunna välja hållbara bränslen och el och att kunna välja gång, cykel och kollektivtrafik som transportsätt.

3.3.1 Minska antalet fordon

Indikator	Utfall 2023
Andel minskning av fordon	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta se över antalet fordon.	— Ej påbörjad	2024-01-01	2028-12-31

3.4 Byggnation med låg klimatpåverkan

Byggmaterial såsom traditionell betong, asfalt och stål samt byggprocesser är områden som orsakar stora utsläpp. Utsläppen mäts och åtgärdas för närvarande inte i någon större omfattning. Borås Stad ska bli bättre på att välja och beställa byggentreprenader, byggmaterial och byggprocesser som är optimerade utifrån ett livscykelperspektiv. Byggnationen ska orsaka låga utsläpp under byggskedet, kräva låg energianvändning under drift och leda till ökad möjlighet till återbruk och återvinning vid rivning.

3.5 Resurseffektiv konsumtion och produktion

Inköp av resurskrävande varor, tjänster och mat står för en stor andel av boråsarnas individuella utsläpp och för Borås Stads klimatpåverkan. Arbetet med att minska dessa utsläpp går sakta och potentialen att agera med relativt enkla medel är stor. Borås Stads insatser ska fokusera på fem områden.

- 1) Inköp av varor, livsmedel och tjänster ska ske med ökad prioriteringen på minskad klimatpåverkan och hållbar resursanvändning, cirkulära användningsmodeller och minskad avfallsmängd. En ökad prioritering kräver en noggrann avvägning mot andra krav på kvalité och hållbarhet.
- 2) Öka arbetet med att sprida kunskap och inspiration och att skapa strukturella förutsättningar för invånarna att kunna konsumera mer hållbart och cirkulärt. Det hållbara valet ska vara självklart och lätt.
- 3) Stödja det lokala näringslivet i en klimatomställning genom att erbjuda bland annat rådgivning och

samordning.

4) Stärka rollen som hållbar arbetsgivare genom att uppmuntra och underlätta för anställda att minska sitt klimatavtryck.

5) Utbilda barn och unga till klimatsmarta boråsare. Klimathänsyn och hållbar livsstil ska bli en självklar del av vardagen för nästa generation boråsare.

3.5.1 Vi gör klimatsmarta inköp

Indikator	Utfall 2023
Andel minskning engångsartiklar	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Minska inköp av engångsartiklar	— Ej påbörjad	2024-01-01	2028-12-31

3.6 Resurseffektiv energianvändning och -försörjning

När fossil olja som basbränsle i uppvärmningssystemen fasats ut, behöver de positiva satsningarna på fjärrvärme och kraftvärmeproduktion fortsätta samtidigt som det väntar nya utmaningar. Borås Stad måste minska effekttoppar i användningen av värme och el som ofta innebär beroende av fossil energi. För att gynna en ökad produktion av hållbar el med lokal användning behöver kommunkoncernen Borås Stad undersöka möjligheter att lagra energi över kort och lång tid. Utöver dessa två utmaningar behöver vi också fokusera på hushållning med energi. Även hållbara, förnybara bränslen och solceller har en miljö- och klimatpåverkan, därför är en minskad energi- och resursanvändning alltid prioriterad.

3.7 Ökad lagring och upptag av koldioxid

Det räcker inte att minska utsläppen, utan kommunkoncernen måste även se över möjligheterna att skapa så kallade negativa utsläpp, det vill säga upptag av koldioxid. Mark och skog som Borås Stad äger och förvaltar har potential att ta upp mer koldioxid. Genom ökat kunskapsutbyte mellan Borås Stad och andra aktörer kan alla parter utveckla sitt arbete med att optimera markanvändning och skogsbruk ur ett klimatperspektiv. Även tekniska åtgärder för att binda och lagra koldioxid ska undersökas och implementeras.

3.8 Integrering av klimatanpassning i kommunkoncernens verksamheter

Borås Stad behöver integrera anpassningen i kommunkoncernens berörda verksamheter. Den kommunövergripande samordningen som berör klimatanpassningen ska fortsätta utvecklas med strukturell kunskapsfördelning och förankring i kommunkoncernen.

3.9 Klimatanpassning i den fysiska planeringen och befintlig bebyggelse

Borås Stad ska genom fysisk planering öka samhällets förmåga att hantera klimatets förändringar. Kommunkoncernen ska utveckla kommunkoncernens fastighetsbestånd, både nya och befintliga

bostäder och arbetsplatser, för att hantera ett varmare och blötare klimat. Borås Stad ska aktivt bidra till att det privata fastighetsbeståndet blir klimatanpassat.

3.10 Trygg och säker teknisk infrastruktur i ett förändrat klimat

I ett förändrat klimat kommer Borås Stads infrastruktur utmanas. Funktionen av anläggningar och strukturer som säkrar grundläggande funktioner i samhälle behöver säkerställas så att de fungerar oavsett väder och klimat.

3.11 Robust och säker ledning i kris orsakat av klimatförändringar

Borås Stad är den samlande kraften i kommunen för att hantera krissituationer, även i ett förändrat klimat. I kommunens risk- och sårbarhetsanalys ska aspekter för klimatanpassning tas med för att analysera hur samhället kan skyddas vid extrema väderhändelser.

4 Avfallsplan

Borås Stads avfallsplan ”Mot en cirkulär och hållbar framtid” berör flera olika delar av kommunens verksamheter, det lokala näringslivet samt kommuninvånarna. Avfallsplanen gäller 2021-2030 och är framtagen ihop med de andra kommunerna i Boråsregionen. Syftet med planen är att tillsammans förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet, minska negativ miljö- och klimatpåverkan och arbeta för en långsiktigt hållbar region.

Avfallsplanens målstruktur innefattar sex olika målområden, totalt 16 mål och ett antal tillhörande indikatorer. Många av Borås Stads verksamheter förväntas delta i genomförandet av planen och ska besluta om, samt följa upp, åtgärder inom de målområden som bedöms relevanta.

4.1 Nuläge

4.2 Använd de resurser vi har

Pressen är stor på våra gemensamma resurser då världens befolkning och konsumtion ständigt ökar. Därför behöver vi bli bättre på att använda de resurser vi redan har.

Genom att uppdatera och återanvända möbler och inventarier i kommunala verksamheter, som i annat fall samlas i förråd eller kasseras, uppnår man både en ekonomisk besparing och en minskad miljöpåverkan. Bygg- och rivningsverksamheter ger upphov till stora mängder avfall som kan minskas genom en ökad återanvändning och återvinning. Viktigt att poängtera är att återanvändning inte får förbise bestämmelser som förhindrar att föroreningar och invasiva arter sprids.

Det måste finnas tillgängliga lösningar och system för våra invånare för att det ska vara en låg tröskel och en självklarhet att återbruka. Framför oss ser vi verkstäder och marknader för återbruk och delningsekonomier, kreativa lösningar där gammalt möter nytt, tekniska innovationer där nya produkter enbart tillverkas av återanvänt och återvunnet material.

- 4.2.1 Andel möbel- och textilinköp i kommunens verksamheter som är återbrukat ska öka
- 4.2.2 Återanvändningen och återvinningen av bygg- och rivningsmaterial inkl. massor från kommunala bygg-, mark- och anläggningsprojekt ska öka
- 4.2.3 Invånarna ska ha möjlighet till enkel och tillgänglig återanvändning

Stein Erik Norderhaug
Handläggare
033-35 51 32

Datum
2023-11-28

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00112 2.4.4.25

Utdelning ur Borås Stads sociala samfonder och donationsfonder

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar att medel ur Asra och Edvard Björnssons donationsfond delas ut enligt förslag och skickar beslutet till Ekonomistyrning.

Ärendet i sin helhet

I reglementet för Arbetslivsnämnden framgår det att nämnden ansvarar för utdelning av Asra och Edvard Björnssons donationsfond.

Enligt uppgift från ekonomistyrning finns 17 800 kronor kvar att fördela 2023 ur Asra och Edvard Björnssons donationsfond. Totalt föreslås att 4 personer får dela på 17 800 kronor.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Ekonomistyrning.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Hans Johansson
Handläggare
033-35 85 73

Datum
2023-11-28

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00033 1.1.3.0

Program för nationella minoriteter

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden godkänner det reviderade förslaget till Program för nationella minoriteter och insänder densamma till Kommunstyrelsen för fastställande i Kommunfullmäktige.

Ärendet i sin helhet

Arbetslivsnämnden har gjort vissa justeringar i programmet efter dialog med kommunalråd och stadskansliet för att förtydliga vissa delar.

Följande ändringar har gjorts för att förtydliga programmet :

I första kapitlet under program som handlar om nyckeltal har ett förtydligande gjorts där den nya texten beskriver att man kommer använda redan befintliga nyckeltal och vid behov komplettera dessa. Kapitlet som beskriver Arbetslivsnämndens samordningsroll har ytterligare förstärkts och förtydligats. Under delaktighet och inflytande beskrivs lite mer i detalj hur man bör tänka för att både säkerställa att Borås Stad fullföljer sitt åtagande samtidigt som verksamheterna hittar de smidigaste lösningarna för bästa effekterna. Punkten om medborgardialog har lyfts av flera remissinstanser och man önskar svar på vem som ska ansvara för dessa. Arbetslivsnämnden kommer att ansvara för att bjuda in både de nationella minoriteterna samt berörda nämnder och det kommer att ske årligen.

Några skrivningar har mjukats upp främst i avsnittet som handlar om Finskt förvaltningsområde, exempel kan vara att tillägg gjorts som ”vid behov”, ”strävar efter” eller att det gäller ”av lagstiftningen särskilt berörda förvaltningar”. Att bli ännu tydligare med vilken information som ska finnas tillgänglig på finska eller när man behöver anställa finskspråkig personal går inte. Det är en övervägning som varje verksamhet måste ansvara för själv och gärna i dialog med den nationella minoriteten.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Program för nationella minoriteter.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG)

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

- **Program**

Plan

Policy

Riktlinjer

Borås Stads
**Program för
nationella minoriteter**

Borås Stads styrdokument

Planerande

PROGRAM – vägval, verksamheter och metoder i riktning för att nå målen i Borås

PLAN – aktiviteter, tidsram och ansvar

Normerande

POLICY – Borås Stads hållning

RIKTLINJER – rekommenderade sätt att agera

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: xxx-xx-xx

Dnr: ALN 2023-00033

För revidering ansvarar: Arbetslivsnämnden

För uppföljning ansvarar: Arbetslivsnämnden

Dokumentet gäller för: Alla nämnder och bolag

Dokumentet gäller till och med: 2027

Globala målen

Detta styrdokument bidrar till följande globala mål:

Programmet

Program för nationella minoriteter gäller för samtliga nämnder och bolag inom Borås Stad.

Programmet följs upp av Arbetslivsnämnden vartannat år samt revideras vart fjärde år. I uppföljningen inkluderas de nationella minoriteternas röster och de ges återkoppling på minoritetsarbetet regelbundet via Borås Stads hemsida. För att bättre kunna mäta effekterna av det minoritetspolitiska arbetet behöver befintliga nyckeltal analyseras och ibland kompletteras för att följa upp hur arbetet utvecklas. Dessa nyckeltal kommer därefter redovisas som en del av den uppföljning Arbetslivsnämnden har i uppdrag att göra. Statistik från olika undersökningar kommer att lyftas med regelbundet såsom LUPP och Välfärdsbokslutet. Nämnder och bolag med specifika skyldigheter i lagstiftningen beskriver i budgettext hur man har för avsikt att arbeta för att genomföra minoritetsarbetet. Detta innebär en transparens och en tydlighet gentemot de nationella minoriteterna. Programmet har tagits fram i samråd med Borås Stad och nationella minoriteter via hearings och remissförfarande.

Bakgrund

I Sverige finns det fem nationella minoriteter; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Det finns också fem minoritetsspråk; jiddish, romani chib, samiska, finska samt meänkieli. Flera av dessa språk innehåller i sin tur olika varieteter som kan skilja sig mer eller mindre åt. Gemensamt för minoriteterna är att de har befolkat Sverige under flera hundra år och har långa historiska band till landet. De har en uttalad samhörighet och identitet och en egen religiös, språklig och/eller kulturell tillhörighet samt en vilja att behålla sin minoritetsidentitet. Samerna har förutom status som nationell minoritet även status som urfolk. Historien är ett viktigt skäl till att det finns ett särskilt juridiskt skydd för nationella minoriteter. Rasbiologi, rasism och diskriminering mot de nationella minoriteterna är ett arv Sverige måste göra upp med.

Utifrån konventioner och lagstiftning är nationella minoriteter rättighetsbärare. Kommunen är skyldighetsbärare och därmed ansvarig för att rättigheterna respekteras, skyddas och tillgodoses.

Lagstiftningen

Det finns ett antal grundläggande skyldigheter för kommuner, regioner och andra förvaltningsmyndigheter som gäller alla nationella minoriteter i hela landet. Målet med den svenska minoritetslagstiftningen och strategin för romsk inkludering är att ge ett grundläggande skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjlighet till inflytande, att arbeta mot diskriminering samt stödja de historiska minoritetsspråken och kulturerna så att de hålls levande. Det är särskilt fokus på barns och ungas utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket.

Det är viktigt att känna till att minoritetslagstiftningen skiljer sig från integrations- och migrationspolitiken.

Självidentifikationsprincipen

Det är varje enskild individ som själv avgör om hen anser sig tillhöra en nationell minoritet. Eftersom tillhörigheten baseras på självidentifikation kan samhället inte ställa krav på att någon ska styrka sin tillhörighet till en eller flera nationella minoriteter.

De nationella minoriteterna i Borås

I Borås Stad finns samtliga fem nationella minoriteter representerade i varierande omfattning. Då det inte är tillåtet att föra statistik som grundar sig på människors etniska tillhörighet eller språk går det inte att exakt säga hur många personer från respektive nationell minoritet som finns i Borås. Uppskattningsvis bor mellan 10-14% som tillhör någon nationell minoritet i Borås men det kan finnas många fler.

Arbetslivsnämndens samordningsroll

Arbetslivsnämnden samordnar minoritetsarbetet och har en specialkompetens inom området. Nämnder och bolag erbjuder stöd och utbildningsinsatser för att systematisera och stärka arbetet kring nationella minoriteter i syfte att nå målen. Arbetslivsförvaltningen är sammankallande till samverkansgrupp och olika dialog forum som är viktiga verktyg för att lyckas med implementeringen av minoritetsarbetet. I samverkansgruppen finns representanter av lagstiftningen särskilt berörda förvaltningar och verksamheter.

Detta vill Borås Stad uppnå

Borås Stad ser till att nationella minoriteter har samma rättigheter och möjligheter i samhället som majoritetsbefolkningen. För att lyckas med detta fokuserar Borås Stad på följande områden under kommande fyra år:

Rättighetsbaserat arbete

I Borås Stad tillämpas rättighetsbaserat arbetssätt vilket innebär att nationella minoriteters rättigheter införlivas i verksamheters mål, planering, genomförande och uppföljning. I rättighetsbaserat arbetssätt tar kommunen reda på nationella minoriteters möjlighet att tillgodogöra sig sina rättigheter. Särskilda ansträngningar görs för att inkludera grupper som diskrimineras. Kommunen stärker även sina anställdas kunskaper om nationella minoriteter.

Skydda

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet känner sig trygga att utöva sin nationella minoritetskultur utan att utsättas för trakasserier och diskriminering inom kommunala bolag och nämnder/förvaltningar.

- Nämnder och bolag arbetar aktivt för att skapa trygga miljöer fria från fördomar och hot genom att öka medvetenheten för dolda antiziganistiska, antisemitiska och rasistiska strukturer inom organisationen.
- Nämnder med minoritetslagstiftning kopplat till barn och unga har ett särskilt ansvar att säkerställa en miljö där rättighetsbärarna känner sig trygga med att ge uttryck för sin kulturella identitet och att det ska vara en naturlig del av ordinarie verksamhet.
- Arbetslivsnämnden stödjer nämnder och bolag i detta arbete genom utbildningsinsatser.

Främja

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet i Borås Stad har rätt till att utöva och att utveckla sitt språk och sin kultur i gemenskap och barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket främjas i synnerhet. Då de nationella minoriteternas språk och kulturer är en del av det gemensamma kulturarvet synliggörs detta särskilt.

- Nämnder och bolag med minoritetslagstiftning kopplat till barn och unga samt äldre skapar förutsättningar för nationella minoriteter att utöva sitt språk och sin kultur inom sitt verksamhetsområde.
- Kulturinstitutioner och andra aktörer synliggör nationella minoriteters kultur och kulturarv.

Delaktighet och inflytande

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet har inflytande och är delaktiga i frågor som berör dem.

Delaktighet och inflytande bör ske på olika sätt och på olika nivåer. Det kan ske på individ- och gruppnivå, och vara i olika former såsom samråd och dialoger där syftet är att de nationella minoriteterna kan påverka beslut som berör dem.

Nämnder och bolag med särskilda minoritetspolitiska uppdrag kopplat till kulturen, barn och unga samt äldre:

- hittar sina former för samråd och dialog på olika nivåer
- kartlägger behoven och följer upp effekterna av insatserna tillsammans med nationella minoriteter
- ger nationella minoriteter möjlighet att svara på remiss i frågor som berör dem

Arbetslivsnämnden bjuder årligen in nationella minoriteter till medborgardialog kring olika teman. Nämnden ansvarar för planering och samordning så att berörda nämnder och bolag ges möjlighet att delta.

Information

Målet är att alla som tillhör en nationell minoritet i Borås Stad har kunskap om sina nationella minoritetsrättigheter. Nämnder och bolag med särskilda minoritetspolitiska uppdrag:

- informerar de nationella minoriteterna om deras rättigheter inom respektive verksamhetsområde

Finskt förvaltningsområde

Att en kommun ingår i det finska förvaltningsområdet innebär förstärkta rättigheter för finsktalande minoriteter i staden, såsom sverigefinnar och finska romer. Detta innebär följande:

- Kommunens information som särskilt berör minoritetsgruppen finsktalande ska vid behov finnas översatt till finska.
- Kommunen kan kontaktas muntligt och skriftligt på finska och man har rätt att få svar på sina frågor på finska.
- Kommunen anställer vid behov personal med kunskaper i finska, tillvaratar redan finsktalande personals språkkunskaper samt erbjuder finskundervisning till berörd personal. Detta gäller särskilt nämnder med minoritetspolitiska uppdrag.
- Kommunen erbjuder både finska förskole- och äldreomsorgsplatser.
- Kommunen arbetar främjande för att barnens finska identitet och språk bibehålls och utvecklas.
- Kommunen strävar efter att erbjuda språkträning på finska till barn tillhörande den sverigefinska minoriteten och finska romer i alla förskolor samt öppen förskoleverksamhet.
- Kommunen erbjuder minoritetsservice, dit finsktalande invånare kan vända sig i kommunärenden men är även hänvisande i ärenden som berör andra myndigheter.

Romsk inkludering

I enlighet med strategin för romsk inkludering arbetar kommunen för att förbättra situationen för romer. Detta gäller samtliga nämnder och bolag.

Arbetslivsnämnden stödjer olika nämnder och bolag i detta arbete och kommunen erbjuder enskilt stöd till romska minoriteten, dit man kan vända sig i olika ärenden.

BORÅS
STAD

Postadress 501 80 Borås **Besöksadress** Stadshuset, Kungsgatan 55
Telefon 033-35 70 00 **e-post** boras.stad@boras.se **Webbplats** boras.se

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum 2023-11-28 Instans **Arbetslivsnämnden**
Dnr ALN 2023-00121 1.2.3.25

Anmälningssärenden

Arbetslivsnämndens beslut

Redovisade anmälningssärenden läggs till handlingarna.

Anmälningssärenden

1. Kommunstyrelsens beslut 2023-10-23 § 374
Flyktingmottagning 2024.
Dnr 2023-00088
2. Arbetslivsförvaltningen, FSG-Protokoll 2023-10-10.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum
2023-11-28

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00122 1.2.3.25

Delegationsbeslut

Arbetslivsnämndens beslut

Redovisade delegationsbeslut läggs till handlingarna.

Delegationsbeslut

1. Ordförandebeslut eftergift enligt 9 kap 4 § SoL.
2. Utredning lex Sarah
Dnr 2023-00113
3. Utredning lex Sarah
Dnr 2023-00114

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef